

'NIKS OF NIKS' IETS VOOR JAN DECORTE & SIGRID VINKS

DANNY WILLEMS

'Dansen op de rand van een afgrond'

Na het internationale succes van 'Wintervogelchen' heeft Jan Decorte nogmaals Herwig Ilegems (u welbekend van 'Van vlees en bloed' en 'Duts'), Waas Gramser en Kris Van Trier verzameld en voor hen – en natuurlijk voor zijn vrouw, muze en reddende engel Sigrid Vinks – 'Niks of niks' geschreven. Het is zijn versie van Shakespeares 'Much Ado About Nothing'.

HUMO Vanaf de eerste bladzijde van die tekst spatten er nogal wat edele delen op je af. En Sheakespeare begint al door te zeggen dat het publiek net zo goed naar huis kan gaan, omdat het toch nergens over zal gaan.

Jan Decorte «Dat doet hij wel pas op bladzijde drie. En trouwens: ik vraag iedereen ook vriendelijk om voor ze vertrekken wél nog even te applaudisseren.»

HUMO Waarom wilde je het deze keer over niks hebben?

Decorte «Het gaat over niks, maar tegelijk over alles.»

Sigrid Vinks «Zoals al zijn stukken. Alleen wordt die gedachte in 'Niks of niks' op de spits gedreven. Het verhaal is extreem pietluttig, maar daardoor gaat het meer dan ooit over hoe mensen met hun leven omgaan.»

Decorte «Die hovelingen staan daar een beetje, hangen een beetje en dansen een beetje, en voor de rest heeft niks belang.»

Vinks «Een vorm van luchtigheid die...»

Decorte «... totaal kunstmatig is.»

Vinks «En waar de grootste wanhoop, doem en hardheid achter schuilgaat. Ze verdoen hun tijd, gaan naar een gemaskerd bal, maar het is dansen op de rand van een afgrond.»

HUMO Eigenlijk typeren jullie er gewoon onze tijd mee.

Vinks «Natuurlijk!

«Jan mag dan wel intuïtief kiezen, het is altijd raak. In 'Niks of niks' is iedereen zich zo uitgebreid aan het vervelen en elkaar de duvel aan 't aandoen, dat je denkt: 'Waar zijn die mensen in godsnaam mee bezig?' Maar zelf maken ze zich die bedenking nooit. Net als in de echte wereld. De tijden zijn keihard. Krijgen wat we willen en anderen benijden om wat ze hebben, daar zijn we aldoor mee bezig. De ene crisis volgt de andere op, en toch blijven we maar naar shoppingcentra trekken en zakken vol spullen kopen, en blijven we onszelf verdoen met onbenullige tv-programma's en reizen gepland door Neckerman – de

georganiseerde verveling, noem ik dat. Iedereen gaat gewoon even oppervlakkig verder als vóór de crises, en negeert volledig wat er eigenlijk aan de hand is. Decadent, eigenlijk.»

HUMO 'Much Ado About Nothing' is een komedie. Mag er gelachen worden?

Vinks «'Niks of niks' is net als 'Wintervogelchen' een komische voorstelling, alleen hebben we dat in 'Wintervogelchen' met die aanplakbaarden en die bh's heel erg in de verf gezet. In 'Niks of niks' blokken we elk moment dat het komisch wordt juist af. Dat doen we door de vorm: het licht is niet flatteus maar hard, de scène is kaal, iedereen heeft dezelfde jurk aan. Het heeft allemaal iets heel desolaats. Daardoor voel je hoe keihard de realiteit is achter de flutterigheid van de 'lol' die de mensen op het toneel maken.»

HUMO Toch is het beeld van de hertjes waarmee je 'Niks of niks'

aankondigt zo liefelijk.

Vinks «Toen Jan 'Niks of niks' schreef, moest ik daar meteen aan denken: 't is een tekening van Pisanello. Ze verbeeldt de sfeer van het stuk perfect – drie hertjes die hun gat in de lucht steken: dat klopte helemaal! In mijn herinnering waren het trouwens ezels, waardoor ik meteen dacht: 'Ja! Assholes!'

«Maar het zijn dus hertjes, die heel naïef en liefelijk de wereld in staan te kijken, terwijl ze zich er niet van bewust zijn dat ze het volgende moment in hun gat gepakt kunnen worden. Dat is precies wat je in het stuk constant voelt: dat de realiteit ooit onherroepelijk zal binnendringen.»

Decorte «'Much Ado About Nothing' is een elizabethaans cryptogram voor 'Much Ado About 'n O-thing'. En een O-thing is een opening – een kut, dus.»

HUMO De hoofdrolspelers zijn koppels.

Vinks «Geen gewone koppels, wel. Eén van de mannen probeert te doen of hij de ander is, om op die manier diens vriendin in een verliefdheid te pushen. En één van de vrouwen doet alsof ze dood is om haar geliefde op de proef te stellen.»

'Niks of niks' gaat op zondag 12 januari in première in het Kaaithheater in Brussel. Info: kaaithheater.be.

HUMO Het gaat deze keer niet over ware liefde, met andere woorden.

Decorte «Toch wel. Met ware liefde gaat altijd veel wanhoop gepaard.»

HUMO Ze spelen wel akelige spelletjes, die koppels.

Vinks «Ja, maar dat is puur een uiting van hun angst en onzekerheid.

«Er is bijvoorbeeld ook een koppel dat doet alsof ze niet verliefd zijn op elkaar, alsof ze niets van elkaar moeten weten. Alles doen ze om onder de hevige liefde uit te raken die ze voor elkaar voelen. Omdat die hen zo van hun stuk brengt.»

HUMO Jij hebt al vaak verteld dat je zelf ook lang hebt geprobeerd aan je liefde voor Jan te ontsnappen.

Vinks «Ja. Liefde is soms sterker dan je eigenlijk wilt.

«Ik wou eigenlijk niet op de planken staan. Ik wou me aan de universiteit specialiseren in de Duitse literatuur, en ik wou een man en kinderen. Dát kon ik bij Jan wel vergeten – dat wist ik meteen. Maar de liefde heeft overwonnen. En daar ben ik ook niet rouwig om.»

HUMO Hoezeer is de flutterigheid van de tijd volgens jullie al tot in het theater doorgedrongen?

Vinks «Het is er vooral heel burgerlijk geworden, allemaal. Onder het mom van 'modern' te zijn wordt er veel theater gemaakt puur om de bourgeoisie te pleasen, die er dan naar kan gaan zitten kijken en denken: 'Oooh, nu zijn we wel naar héél modern theater aan het kijken, met veel videobeelden.' Zonder dat ze verder geraakt – of verstoord – worden in hun zijn. Ze kunnen allemaal naar huis met het gevoel: 'Wat zijn we toch cultureel verantwoord bezig.'

«Dat is ook een teken des tijds. In onzekere tijden worden mensen conservatief, grijpen ze terug naar burgerlijkheid en willen ze eigenlijk geen verandering – terwijl dat natuurlijk juist de enige oplossing is.»

HUMO Maar jullie blijven confronteren en verstoren.

Vinks «Natuurlijk, anders heeft wat je maakt niks meer met kunst te maken.»

Decorte «En gaat het over niks, haha.»

(sdj)